6

Af Rhedal Dagen. № 219. 1834.

I Randers Amts Lösen om Lyksvaan, gründet paa Efterretninger, følgende Uddrag af et Brev fra en Mand i Gothenborg:

Den 5 Januar = Dagen kan man opfylde af Rudal Kallens Lade fig forbygga om Natten. – Mange Luften imidlertid var klar, Jordfladen var hele i Januarens, saa gikkene dette fire Dagsfolk af Allmuen Afskedsmiddag, og kun en unge Skovmand af Tilfældet var tilstede, og kan nu ikke af forbygga Rudal, saa det ikke mindste af for~~mede~~ugaaende dansk. – Man holdt sig i dette Øieblik saa meget som muligt skjulte, dog Kjøbmand saa forsvandt; det for Allmuen ikke anstødigt. – Vederlaget maa vore mat Lykke og pudsiaarets skilling med god, naar Aftenen paa glemmes saare. Afskeden var kun kortvarig Afgang; kun mand da saa Aftenen med Hunden, for i Øieblikket at kunne lægge dertil, medens Hundene dari og kjøleder vore sig bag Ovnen dromed. – Ku forlod det en underlig. – Alt Gud var en magtskjelvet mand ikke nyttes, fattes ikke engang Øyet mere; man i dette Øieblik en god Dyr = eller Kudefang, eller nyfødt Lam = Gjed, en god Gjødsuppe om Mandagen, nyt med Mandsfold, og Kjøbstad med alle nyte Gilde efter den vaagte Forlivin. – Igen Dagen Aftenen mere nydes, man med Kordal Brand, Almindelig med Forlivin, indtil det faaer en Gang Lamp. Den Aftenmiddagen Lan man dvikke om Dag paa Langeskaf, saa dog ikke Dunne vore for stort; og om Aftenen gjøs en lat Gjed, Lagt i Brand, og med en Udending af ¼ Dal gammel Brandt Vin og 3/4 Dal Vand, maatte Gjedsuppe tilsvarende Kjøbe i. – Ulæs mere Lagt om Dagen, saa jeg fundet lyst, Gjedsuppe ak vore probat; Vand duer ikke. Man gaaer i Seng kl. 10. Den maa kun faa lov i en Time, og Overdommerens Gjelder med Lykke, man dog fria for Ordtvist. – Maaskee Gjedsmanden gravsøne gjøre man bedre i at faa gjøre ikke Oppen og med Jamme Klaabheim, over fag

U. B. BERGEN
Ms. 187 b

En Kop Kaffe om Morgenen er gavnlig. Hvorved De 8 eller 9
Tage De af de Draaber, hvortil Recepten findes nedenfor angivet.
Underlivet maae De fortrinlig holde varmt og vogte Dem for
Forkjølelse, vaade Fødder, o.s.v.; dog vel at mærke, alt dette uden
Ægstelighed; thi Sindsrolighed er det bedste Præservativ; men som,
desværre ~~lader~~ lettere lader sig anbefale end anvende. Den
samme Opmærksomhed og Omhu, som De i enhver anden Hensi-
vende anvender paa Dem selv, den samme Diæt, o.s.v., som
De følger, maae De ogsaa lægge alle Deres Huses Folk paa
Hjerte; thi saasnart blot Een bliver syg, falder ogsaa gjerne strax
Medet hos de Andre. — Men dette tør paa ingen Maade skee,
thi det paastaaer jeg — og jeg taler af Erfaring — at den Omhu
og Pleie, som man yder de Syge eller Krantende, er mere værd
end al Medicin. Dernæst siger jeg Dem, at Enhver ganske
trøstig kan hjælpe den Anden, i hvilket Stadium Sygdommen
endogsaa maatte være, naar man, efterat have plejet og behandlet
den Syge, skyller Munden med Ødikke og Vand og vasker Hænderne
og Ansigtet med Ødikke, samt væder sig bag Præne dermed. —
Lad De heller ikke Deres Arbeidsfolk anstrænge sig for meget. Naar
Nogen befinder sig ilde, da gribe man kun strax til Hjelp. I de
første Stadier er Sygdommen snart hævet; det har jeg erfaret
hos mig selv. Lad De derfor Ingen have alene, for at man naar
noget tilstoder, da strax kan komme til Hjelp. — Ved Stolegang
maae man strax søge at hæve. Jeg har fundet som probat 40
Hoffmans-Draaber og "~~Friedhofs~~ "Primeurs Dropper", samt
Havresuppe, indtil denne Omstændighed tager en bedre Vending.
Jeg har en Huusholdning paa 14 Personer, hvoraf Enhver mere
og mindre har været angrebet af Sygdommen, men som nu, Gud
være lovet! Alle igjen ere karske og sunde. —

Det her Fremsatte ere almindelige Regler. — I øvrigt bader der sig aldeles intet Spørgt angive; thi Sygdommen yttrer sig i 150 Skikkelser, efter Enhvers høregen Constitution, eller uregenhemhelst andre Desorganisation eller Mangler. Hvad der er Velgjerning for den Ene, kan være Gift for den Anden. Kun en dygtig, erfaren Læge vend hvorledes han herved har at forholde sig. Jeg raader Dem derfor, naar, hvad Gud forbyde: Sygdommen skulde nærme sig til Dem, strax at have en saadan erfaren Læge ved Haanden, som altid er til Deres Disposition, og at De nøje paaseer, at Deres Apotheker ere vel forsynede og have et overflødigt Expeditions-Personale.

Vi have, desværre! her havt tilfælde i begge Hanseender, som ere sørgelige at berette. I Huset maae De altid have Cholera-Tinctur, samt og en stærk Liniment (: Salve :) til Indgnidning med uldne Klude. Jeg vover ikke at sende nogen Recept herfra, thi Ubighed i Liniment har sikkert ogsaa Indflydelse paa Medicinen. Lad De Dem derfor Samme komme fra Hamburg.

" " "

At tage om Morgenen, ½ eller 1 time efter Kaffeen, før man gaaer ud og før man begiver sig hen til Cholerapatienter, 2 Thenskeefulde af Nedenstaaende:

Til ½ Pinsk Kande stærk destileret Brændevin tages:

1 Lod Malurt
1 — Pommerantskal
1 — Angelica Rod
1 — Ingefær
½ — Kryderie Nellikker

} Finst skaaret og stødt og gjemt i 3 Dage, vel tilproppet og derpaa filtreret. —

Cholera-Tinctur bestaaer af antispasmodisk varmende Tinctur med Rhabarbara.